

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMĚŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMĚŘI

Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze

PŘEDNÍ
VÝZKUM

Průzkumy
Průzkumy

9395458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

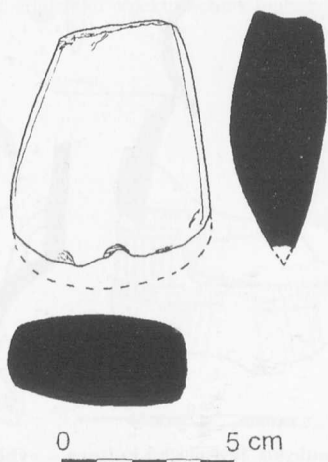
Obr. 6. Čechůvky. Kruhové palisádové žlaby, pravděpodobně pozůstatky eneolitických mohyl.
Čechůvky. Kreispalisadegruben, wahrscheinlich die Reste der äneolithischen Hügelgräber.

SIVICE (okr. Brno-venkov)

„Desátkové hony“. Ojedinělý nález. Eneolit (?). Povrchový průzkum.

Dne 7. března 2000 byl proveden skupinou studentů archeologie FF MU Brno povrchový průzkum okolí obcí Velatice, Tvarožná a Sívce. Byla objevena jednak lokalita kultury s MMK u Sivic (Kuča – Žákovský 2000, 141–142) a jednak byla náhodně nalezena kamenná sekerka v poloze „Desátkové hony“. Z této trati je známo pohřebiště podolské fáze lidu středodunajských popelnicových polí (Skutil 1941, 172–173 ad.).

Masivní sekerka (obr. 7) je vyrobena ze středně zrnitého amfibolického dioritu, který má zdroje v metabazitové zóně brněnského masivu s primárními zdroji v okolí stanice Rokle na Brněnské přehradě. V nárysu se vyznačuje trapézovitým tvarem se silně poškozeným ostřím i týlem. Příčný průřez je obdélný se zaoblenými rohy a magnetická susceptibilita činí $0,51 \times 10^{-3}$ SI jednotek. Surovina sekerky (amfibolický diorit) se na jižní Moravě objevuje od fáze Ib kultury s MMK a jeho používání končí až na sklonku eneolitu. Ovšem největší obliby

Obr. 7. Sívce. Kamenná sekerka.
Sívce. Steinbeil.

dosáhla surovina v mladším stupni kultury s MMK a do tohoto období můžeme s největší pravděpodobností datovat i uvedený artefakt.

Martin Kuča, Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura

- Kuča, M. – Žákovský, P. 2000: Sívce (okr. Brno-venkov). PV 42 (2000), 141–142.
Skutil, J. 1941: Moravské prehistorické výkopy a nálezy Oddělení mor. pravěku Zemského muzea 1933–1936. Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums, Neue Folge I, 139–195.

Resumé

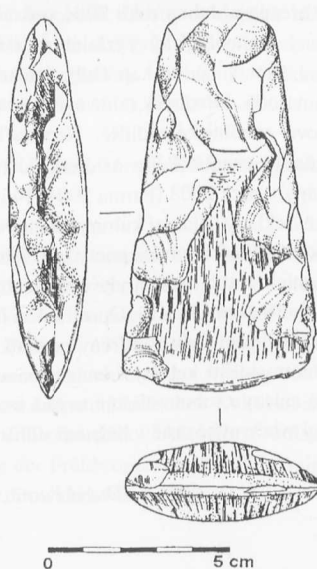
Sívce (Bez. Brno-venkov). „Desátkové hony“. Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

SLATINICE (okr. Olomouc)

„U kříže“. Eneolit. Ojedinělý nález. Povrchový sběr.

V květnu 2004 našel ing. Pavel Tomek, agronom ZD Senice na Hané, při provádění kontroly růstu cukrovky na poli ve vzdálenosti asi 20 m od silnice ze Slatinic do Drahanovic silicitou sekera. Lokalita se nachází v trati U kříže, asi 400 m severně od okraje obce Slatinice, na severovýchodním úbočí výběžku Velkého Kosíře (ZM ČR 1 : 10 000, list 242222, 221 mm od Z s. č. a 361 mm od J s. č.).

Sekera má lichoběžníkovitý půdorys a jen nepatrně poškozené ostří. Délka artefaktu je 10,7 cm, šířka u ostří 5,2 cm, u týlu 2,7 cm, maximální síla činí 2,3 cm (obr. 8). Sekera je částečně broušená, částečně nese stopy předchozího štípání. Na vybroušených plochách jsou stopy po brusném materiálu, kromě okolí břitu, které je vyleštěno. Je vyrobena ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury tmavě hnědé až tmavě šedé

Obr. 8. Slatinice. Silicitová sekerka (kresba M. Schindlerová).
Slatinice. Silexbeil. Zeichnung von M. Schindlerová.

barvy, tyl je šedobílý. Na silicitové sekery se využívala především její varieta G, jejíž zdroje jsou ve střední části krakovsko-čenstochovské jury kolem řeky Krztynia (určil A. Přichystal z Ústavu geologických věd PřF MU Brno).

Z oblasti Kosiře jsou známy již tři podobné artefakty. A. Gottwald popsal dvě „pazourkové“ sekerky, jednu z k. ú. Slatinky, druhou z k. ú. Čelechovice na Hané, další sekeru (eratický silicit z glacienních sedimentů) z téhož k. ú. popsal A. Přichystal (Přichystal 2000).

Vzhledem k tomu, že jde o povrchový nález, není možno sekerku zatím přesněji chronologicky zařadit. Z eneolitických kultur bylo dosud na katastru obce Slatinice doloženo osídlení v období kultury s nálevkovitými poháry, se zvoncovitými poháry a náhodný nález náležíci kultuře se šňůrovou keramikou (Státní archeologický seznam, 24-22-22/32, 36 a 37). Další nejbližší osídlení v eneolitu je známo z polohy „U Lusthózu“ na k. ú. Drahanovice, cca 1 km západně od místa nálezu, kde se nachází mohylník kultury s nálevkovitými poháry (Šmíd 2003, 25–26, 49).

Hana Dehnerová, NPÚ, ú. o. p. Olomouc

Literatura

- Přichystal, A. 2000: Čelechovice na Hané (okr. Prostějov). PV 41 (1999), 109–111.
Šmíd, M. 2003: Mohylová pohřebiště kultury nálevkovitých pohárů na Moravě, Pravěk – Supplementum 11.

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc). „U kříže“. Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)

„Horní chmelnice“ a „Valcha“. KKK, KZP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu března a dubna roku 2004 pokračoval druhou etapou záchraný archeologický výzkum na trase obchvatu obce Sudoměřice. Mimo jiné (viz kap. Doba železná, Doba římská a stěhování národů, Středověk a novověk) zde bylo odkryto několikafázové eneolitické sídliště. Nepodařilo se získat další doklady časně eneolitického osídlení, identifikovaného během první etapy v roce 2003 (Parma 2004, 146), velmi sporadické jsou také doklady osídlení kultury zvoncovitých pohárů (zlomky charakteristické keramiky pocházejí výhradně z promísených kulturních vrstev nebo byly opět zachyceny pouze jako intruze v mladších objektech). Oproti tomu řadou dalších odkrytých sídlištních jam byly rozšířeny poznatky o zdejších, poměrně rozsáhlém sídlišti kultury s kanelovanou keramikou. Mezi neobvyklé nálezy z tohoto období se řadí izolovaný žárový hrob, uložený v lahovitě urně v běžném sídlištním objektu.

David Parma, ÚAPP Brno

Literatura

- Parma, D. 2004: Sudoměřice (okr. Hodonín). PV 45 (2004), Brno, 146.

Resumé

Sudoměřice (Bez. Hodonín). „Horní chmelnice“ u. „Valcha“. Badener- u. Glockenbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

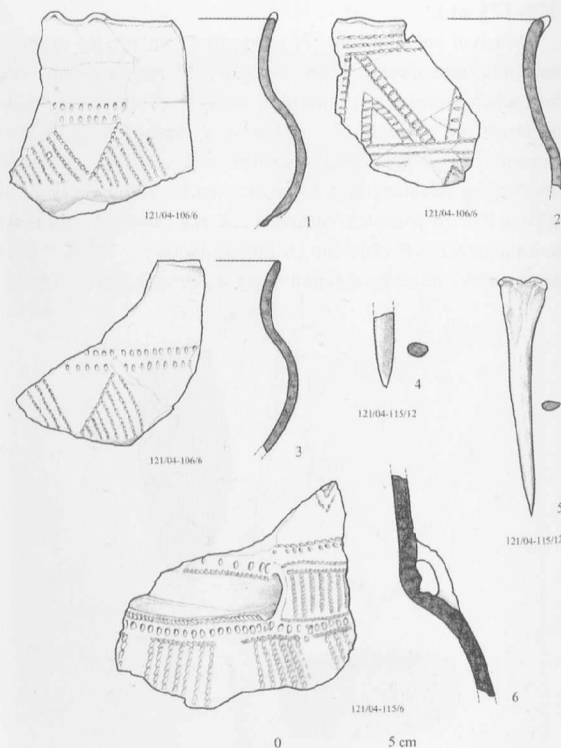
TROUBSKO (okr. Brno-venkov)

Par. č. 1266/14 až 1266/17. JeK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Ve dnech 31. 8.–8. 9. 2004 byl proveden záchraný archeologický výzkum na akci „Odstavné parkoviště fy FEVA/etapa 2004“ v k.ú. Troubsko, okr. Brno-venkov. Záchraný výzkum se zaměřil na dokumentaci archeologických situací, které byly zjištěny během zemních prací.

Naleziště je situováno SSV od Troubska v bezejmenné polní trati (292–295 m n. m.). Archeologické situace lze lokalizovat do bezprostřední blízkosti ČBS ARAL a areálu firmy FEVA s. r. o., který byl vystavěn v roce 2002. Staveniště bylo situováno na mírném, k jv. obráceném svahu mezi obcemi Bosonohy a Troubsko-Veselka. Na S ho ohraničovala silniční komunikace spojující tyto obce, na J dálnice D-1.

Výzkumem byla zachycena další část sídliště z mladšího eneolitu, která navázala na starší výzkum z roku 2002 (ÚAPP Brno, NZ č. j. 253/02). Navazující skupina šesti objektů náležela chronologicky do období jevišovické kultury (obr. 9) a byla prezentována jednou pecí, fragmentem základového žlabu dřevěné nadzemní stavby a odpadními jámami. Kromě zlomků typické jevišovické keramiky byl nalezen pravděpodobně fragment nádoby k. kulovitých amfor, kostěná šídla, přeslen, početná kolekce zlomků mazanice s otisky proutí a kůlů, zlomky

Obr. 9. Troubsko. Jevišovická kultura – výběr keramických nálezů.

Troubsko. Jevišovicer Kultur – Auswahl der keramischen Funde.